

BEVEZETÉS

A biztosításokat – mint a legtöbb gazdasági természetű jogviszonyt – az adózási szabályok is érintik. Törvényben előírt tájékoztatási kötelezettségünknek eleget téve, az alábbiakban összefoglaltuk a 2024. január 1-jétől hatályos adózási szabályokat. Kérjük, olvassa el tájékoztatónkat, és kísérelje figyelemmel az adózási szabályok jövőbeni változásait.

1. ÉLET-, BALESET- ÉS BETEGSÉGBIZTOSÍTÁS

1.1. Adómentes biztosítói kifizetések

A magánszemély által kötött élet-, baleset- és betegségbiztosításból származó haláleseti, baleseti és betegségi kifizetés adómentes.

Kifizető¹ által kötött élet-, baleset- és betegségbiztosításból származó biztosítói kifizetés az alábbi esetekben adómentes:

- haláleseti szolgáltatás esetén,
- baleset- és betegségbiztosítás alapján történő biztosítói szolgáltatás.

1.2. Adóköteles biztosítói kifizetések (egyéb jövedelem)

Kizárólag kifizető¹ által kötött vagy fizetett szerződések esetében, szerződő váltást követően egyéb jövedelme keletkezik a magánszemélynek akkor, ha szerződőként olyan kockázati² biztosításnak nem minősülő, határozatlan idejű, kizárólag halál esetére szóló életbiztosítást vásárol vissza, amelynek díját – részben vagy egészben – korábbi szerződőként az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (továbbiakban: Art.) szerint kifizetőnek¹ minősülő adóalany (pl. munkáltató) fizette, és a kifizető által 2018.01.01 előtt fizetett díj részben vagy egészben adómentesnek minősült. Jövedelem a biztosítói kifizetés, csökkentve a magánszemély által befizetett és/vagy a korábban adózott biztosítási díjjal.

A biztosító a hatályos rendelkezések szerint (a jövedelem 89%-a után) megállapítja és levonja a személyi jövedelemadó előleget (15%) és tájékoztatja a magánszemélyt a 13%-os (az éves bevallással egyidejűleg fizetendő) szociális hozzájárulási adó³ összegéről.

A biztosító az egyéb jövedelmekről, a levont személyi jövedelemadóról, illetve a személyi jövedelemadó kötelezettségről magánszemélyenként adatot szolgáltat az adóhatóság számára. A magánszemélynek e jövedelmét egyéb jövedelem jogcímen szerepeltetnie kell az éves személyi jövedelemadó bevallásában.

1.3. Adóköteles biztosítói kifizetések (kamatjövdelem)

Nem keletkezik kamatjövdelem, ha a kifizetés az 1.1. pont alapján adómentesnek vagy az 1.2. pont alapján egyéb jövedelemnek minősül.

Biztosításból adóköteles kamatjövdelem akkor keletkezik, ha a biztosítási szerződést 2006. augusztus 31. után kötötték.

A 2006. szeptember 1. előtt kötött életbiztosításokra a 2011. január 1. után befizetett rendkívüli és eseti díjak vonatkozásában szintén keletkezhet adóköteles kamatjövdelem.

Kamatjövdelem származhat az életbiztosítás lejárat, ütemezett lejárat, rész(let-) kifizetési szolgáltatásából, visszavásárlásából, részleges visszavásárlásából.

Kamatjövdelemtől csak akkor beszélhetünk, ha egy adott szerződés esetén a magánszemély által befizetett, valamint más személy által befizetett adókötelesnek minősülő díjak együttes összegét a biztosítói kifizetés meghaladja. Kamatjövdelemnek ez utóbbi pozitív különbözet minősül. 2013-tól nem lehet befizetett díjként figyelembe venni a kockázati biztosításra fizetett díjrészt. Ha a kockázati biztosítási díjrész az adott terméknél nem különíthető el, akkor a kamatjövdelem számításánál a rendszeres díjfizetésű biztosítási szerződés esetén a díj 10%-át, egyszeri díjas biztosítási szerződés esetén a díj 1%-át kell figyelmen kívül hagyni.

Részleges visszavásárlás esetén a befizetett díjakat a részleges visszavásárlási összeg és az összes visszavásárlási összeg (felhalmozott tartalék) arányában kell figyelembe venni.

1.4. Kamatjövdelem-kedvezmény

A biztosításból származó kamatjövdelem (ezáltal a kapcsolódó adókötelezettség összege)

a) 50 százalékkal csökkenthető

- egyszeri díjas szerződés esetében, ha a kifizetés a szerződés megkötését követő harmadik év és ötödik év között történik;
- rendszeres díjas szerződés esetében, ha a kifizetés a szerződés megkötését követő hatodik év és tizedik év között történik.

b) 100 százalékkal csökkenthető (így nem adóköteles)

- egyszeri díjas szerződés esetében, ha a kifizetés a szerződés megkötését követő ötödik év után történik;
- rendszeres díjas szerződés esetében, ha a kifizetés a szerződés megkötését követő tizedik év után történik.

A biztosító a rendkívüli díjbefizetéseket a hozzátartozó biztosítástechnikai tartalékkal, díjtartalékkal együtt jellemzően elkülönítve tartja nyilván. Az így elkülönített összegeket 2013. január 1. után úgy kell tekinteni, mint önálló biztosítás szerinti díjat, biztosítástechnikai tartalékot, díjtartalékot (ekkor a szerződés létrejötté időpontjának az elvárt díjon felüli díjfizetés időpontja minősül).

Ha a rendkívüli díjakat a szerződés feltételei szerint a biztosító nem elkülönítetten tartja nyilván, akkor a 2013. január 1. után befizetett rendkívüli díjas szerződések esetében a kamatjövdelem kedvezménye nem érvényesíthető, amíg az utolsó rendkívüli díjbefizetéstől a fentiekben meghatározott idő el nem telik.

Nem alkalmazható a kamatjövdelem kedvezménye, ha a rendszeres díjak növekedésének (indexálásnak) mértéke meghaladja a Központi Statisztikai Hivatal által közzétett, a díjnövekedés évét megelőző második évre vonatkozó éves fogyasztói áremelkedés 30 százalékponttal növelt értékét. Ha ezen díjnövekedéstől a rendszeres díjakra vonatkozó határidő (1.4. pont a) és b) bekezdése szerint) eltelt, úgy újra alkalmazható a kamatjövdelem kedvezménye.

1.5. Kamatjövdelem terhelő kamatadó

A kamatadó mértéke időarányosan a 2015.12.31-ig keletkezett jövedelmekre 16%, a 2016.01.01-től keletkezett jövedelmekre 15%.

¹ **Kifizető:** fogalmát az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (Art.) 7. § 31. pontja szabályozza.

² **Kockázati biztosítás:** az olyan személybiztosítás, amelynek nincs lejárat, szolgáltatása és visszavásárlási értéke. (Személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény 3. § 91.pont)

³ A szociális hozzájárulási adóról szóló 2018. évi LII. törvény 3. § (3) bekezdés és 18. § (4) bekezdés e) pontja alapján.

1.6. Kamatjövédelmet terhelő szocho⁴

A 2023. június 30-át követően kötött életbiztosítások esetén valamennyi díjfizetés, a 2023. július 1-ét megelőzően kötött életbiztosítások esetében a 2023. június 30-át követően fizetett eseti, rendkívüli díjak alapján az 1.3. és 1.4. pont rendelkezéseinek figyelembe vételével keletkezett kamatjövédelem (hozam) után a szociális hozzájárulási adó (szocho) 13%.

1.7. Kamatjövédelmet terhelő kamatadó, szocho elszámolása, adatszolgáltatás

A Biztosító a kamatadó és szocho kötelezettséget a kifizetés időpontjában megállapítja, levonja, a bevallásában szerepelteti és megfizeti az adóhatóságnak.

A levont kamatadó és szocho összegéről igazolást állít ki a magánszemély részére, mellyel kapcsolatosan a magánszemélynek bevallási kötelezettsége nincs.

A kamatadó levonása a biztosítási szerződés pénznemében történik forintban vagy devizában (euró, dollár).

2. NYUGDÍJBIZTOSÍTÁS SPECIÁLIS SZABÁLYAI⁵

2.1. Rendelkezés az adóról (adó-visszatérítés)

A magánszemély szerződő a nyugdíjbiztosítására befizetett díjak 20%-át – az összevont adóalapba tartozó jövedelmek megfizetett adójának terhére – a biztosító díjigazolása alapján visszakérheti, évente legfeljebb 130 ezer Ft-ig. Amennyiben a nyugdíjbiztosítás kockázati díjrésze az alpbiztosítás díjának 10%-át meghaladja, ez esetben az alpbiztosítás kockázati díjrészét meghaladó díjak után érvényesíthető az adó-visszatérítés. Devizás nyugdíjbiztosítások esetében a devizában fizetett díjakat az adóév utolsó napján érvényes MNB hivatalos devizaárfolyamán szerepeltetjük a díjigazolásban.

Az adóhatóság által visszautalt adó a magánszemély biztosítási szerződéseire a magánszemély bevallásában tett rendelkezése alapján kerül kiutalásra. Devizában kötött nyugdíjbiztosítási szerződéseken az adóhatóság által forintban küldött adó-visszatérítések a Biztosító Bankjának deviza vételi árfolyamán kerülnek átváltásra és az adott devizában kerülnek jóváírásra az adott szerződésen.

A nyugdíjbiztosításokhoz köthető kiegészítő biztosítások díja után nem jár adó-visszatérítés.

2.2. Adómentes biztosítói kifizetések

Felhívjuk a figyelmet, hogy haláleseti kifizetést kivéve a biztosító nyugdíjbiztosítás alapján történő teljesítése (kifizetése) kizárólag a biztosított részére történhet.

Magánszemély által kötött nyugdíjbiztosítás esetén a kifizetés adómentes:

- ha a biztosító szolgáltatása haláleset vagy az egészségi állapot legalább 40%-os mértéket elérő károsodása (ideértve a rokkantsági vagy rehabilitációs ellátásra való jogosultság bekövetkezését) miatt következik be, vagy
- ha a biztosító szolgáltatása a nyugdíjszolgáltatásra való jogosultság, vagy a szerződés létrejöttkor érvényes öregségi nyugdíjkorhatár betöltésekor következik be, akkor, ha a kifizetésre a biztosítás tizedik év fordulónapját követően kerül sor vagy a nyújtott szolgáltatás nem csökkenő összegű járadékszolgáltatás, mely a szerződés aláírásától legalább 10 évig tart. Amennyiben a járadékszolgáltatás egy hónapra jutó

várható összege a 10.000,- Ft-ot, 2016.12.31-e után kötött nyugdíjbiztosítási szerződések esetében a szerződés létrejöttétől számított 10. év végéig kalkulált járadékszolgáltatás egy hónapra várható összege az 5.000,- Ft-ot nem éri el, a járadékszolgáltatás – a szerződés létrejöttétől számított 10. év letelte előtt – egy összegben is teljesíthető.

2.3. Adóköteles biztosítói kifizetések (kamatjövédelem)

Felhívjuk a figyelmet, hogy a biztosító nyugdíjbiztosítás alapján történő teljesítése (kifizetése) kizárólag a biztosított részére történhet.

Nem keletkezik kamatjövédelem, ha a kifizetés a 2.2. pont alapján minősül adómentesnek.

Kamatjövédelem származhat nyugdíjbiztosítás esetén a nyugdíjbiztosítási feltételeknek meg nem felelő biztosítói kifizetésből (pl. visszavásárlás esetén).

Kamatjövédelemről csak akkor beszélhetünk, ha egy adott szerződés esetén a magánszemély által befizetett, valamint a személy által befizetett adókötelesnek minősülő díjak, valamint a nyugdíjbiztosítási nyilatkozat alapján a nyugdíjbiztosítási szerződésen jóváírt összeg együttes összegét a biztosítói kifizetés meghaladja. Kamatjövédelemnek ez utóbbi pozitív különbséget minősül.

A kamatjövédelem-számítással kapcsolatos szabályokat a jelen tájékoztató 1.3., 1.4., 1.5., 1.6. és 1.7. pontja tartalmazza.

2.4. Nyugdíjbiztosítás adójóváírásának visszafizetése

Ha a nyugdíjbiztosítási szerződés nyugdíjszolgáltatás nélkül megszűnik (pl. díjnémfizetés miatt, visszavásárlás) vagy úgy módosul, hogy többé már nem minősül nyugdíjbiztosításnak, vagy a nyugdíjbiztosításra az adómentesség feltételének meg nem felelő kifizetés történik, (pl.:részvisszavásárlás), valamint, ha díjfizetéssel részben vagy egészben nem fedezett időszakban a nyugdíjcélú megtakarítással szemben több mint hat havi kockázati biztosítási díjrész – kivéve az alpbiztosítás legalacsonyabb kockázati díjrészét – elszámolására kerül sor, akkor a biztosított magánszemélynek a korábban érvényesített adójóváírást 20%-kal növelt összegben vissza kell fizetnie. A biztosított magánszemély visszafizetési kötelezettségét a biztosító köteles megállapítani és a kifizetendő összegből levonni. Devizában kötött nyugdíjbiztosítási szerződések esetében a forintban meghatározott adójóváírás 20%-kal növelt összegét a Biztosító Bankjának deviza eladási árfolyamán számítjuk át és az adott devizában vonjuk le a kifizetendő összegből.

Ha a levonandó összegre nincs fedezet, akkor a fennmaradó részt a szerződő magánszemélynek kell megfizetnie. A magánszemély visszafizetési kötelezettségéről a biztosító jövedelemigazolást állít ki, mely tartalmazza az esetlegesen le nem vont adó összegét is.

Ha az adójóváírás 20%-kal növelt összegét a biztosító nem tudja levonni, akkor a magánszemélynek a jövedelemigazolás alapján az adó-visszatérítés visszafizetési kötelezettségét szerepeltetnie kell az éves személyi jövedelemadó bevallásában, és a le nem vont különbözetet a bevallás benyújtására előírt határidőig meg kell fizetnie. Devizás nyugdíjbiztosítások esetén is az igazolás forintban kerül kiállításra és az adóhatóság részére történő esetleges visszafizetési kötelezettség forintban áll fenn.

A biztosítónak a magánszemély visszafizetési kötelezettségéről havonta adatszolgáltatási kötelezettsége is van az adóhatóság felé.

A tájékoztatóban szereplő adózási szabályok a jövőben megváltozhatnak, ezért javasoljuk ügyfeleinknek, hogy kísérjék figyelemmel az adózási szabályok jövőbeli változásait.

Felhívjuk szíves figyelmét, hogy tájékoztatónk szakmai vélemény, amely kötelező erővel nem bír, arra bíróság vagy más hatóság előtt megalapozottan hivatkozni nem lehet.

⁴ 205/2023. (V. 31.) Korm. rendelet a szociális hozzájárulási adóról szóló 2018. évi LIII. törvény veszélyhelyzet ideje alatt történő eltérő alkalmazásáról.

⁵ **Nyugdíjbiztosítás:** fogalmát a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény 3. § 93. pontja szabályozza.